

OLULISEMAD PÜHAD 2024-2025

Mai

- 1. Poolkuu; Kevadpüha
- 8. Kuu loomine
- 12. Emadepäev
- 15. Poolkuu
- 22. Täiskuu; Vesaakapüha
- 30. Poolkuu

Juuni

- 1. lastekaitsepäev
- 4. Eesti lipu päev
- 6. Kuu loomine
- 14. Poolkuu
- 21. Täiskuu
- 23. Võidupüha
- 24. Jaanipäev
- 29. Poolkuu

Juuli

- 6. Kuu loomine
- 13. Poolkuu
- 21. Täiskuu; Dhammapäev
- 24. Vassa algus
- 28. Poolkuu

August

- 5. Kuu loomine
- 12. Poolkuu
- 19. Täiskuu

- 20. Taasiseseisvumispäev
- 21. pasuvassa
- 27. Poolkuu

September

- 3. Kuu loomine
- 8. Vanavanemate päev
- 10. Poolkuu
- 18. Täiskuu
- 21. Sangha algus
- 26. Poolkuu

Oktoober

- 3. Kuu loomine
- 10. Poolkuu
- 17. Täiskuu; Rahulolupüha; *Kaṭhina* algus
- 25. Poolkuu

November

- 1. Kuu loomine
- 8. Poolkuu
- 10. Isadepäev
- 16. Täiskuu; Hingamisteadlikkuse püha; *kaṭhina* lõpp; 60 arahandi saatmine
- 24. Poolkuu
- 30. Kuu loomine

Detsember

- 1. Kuu loomine
- 8. Poolkuu
- 15. Täiskuu
- 23. Poolkuu
- 24. Jõululaupäev
- 25. Esimene jõulupüha
- 26. Teine jõulupüha
- 30. Kuu loomine

Jaanuar

- 1. Uusaasta
- 7. Poolkuu
- 14. Täiskuu
- 22. Poolkuu
- 29. Kuu loomine

Veebruar

- 5. Poolkuu
- 12. Täiskuu
- 12. Täiskuupüha
- 20. Poolkuu
- 20. Iseseisvuspäev
- 27. Kuu loomine

Märts

- 7. Poolkuu
- 14. Täiskuu
- 22. Poolkuu
- 29. Kuu loomine

Aprill

- 5. Poolkuu
- 13. Täiskuu
- 20. Poolkuu
- 27. Kuu loomine

Mai

- 1. Kevadpüha
- 5. Poolkuu
- 12. Täiskuu; Vesaakapüha
- 18. Emadepäev
- 20. Poolkuu
- 27. Kuu loomine

namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa

Austus Temale, Ülimale Arahandile, Õigesti Mõistnule!

Buddhaluses puudub ühtne pühade kalender. Pühade tähistamise kuupäevad varieeruvad vastavalt erinevatele kuukalendrite süsteemidele, traditsioonidele ja kultuuridele.

Järgimispäev (*uposatha*). Järgimispäeva tähistamist õpetas Buddha „Järgimispäeva suttas“ (*Uposatha-sutta* AN 3.70) munkadele ja ka ilmikutele. Igas algõpetust järgivas templis, kus elab neli või enam munka, retsiteeritakse poollaulvalt dhammat ja vinajat (*pātimokkha*) kõikidel täis- ning poolkuu päevadel, mõnel maal (1) kuuloomise, (2) poolkuu esimesel veerandil, (3) täiskuul ja (4) kuu viimasel veerandil. Enne retsiteerimist toimub munkade vahel vastastikune eksimuste tunnistamine. Järgimispäeval harjutatavad nii bhikkhud kui ka ilmikjärgijad teadlikkuse loomist ja arendamist, kuut meelespidamist ning keskendumist.

Täiskuupüha (*māgha-pūjā*) ehk sanghapäev (tavaliselt veebruari täiskuu päev). Sel päeval pöördus ajalooline Gootama Buddha vabanemishüste vārsiga (*ovāda-pātimokkha gāthā*) spontaanselt kogunenud 1250 arahanti poole. Oma olemuselt on *ovāda-pātimokkha* dhamma ja vinaja lühikokkuvõte. Peale pöördumist saatis Buddha arahantid erinevates suundades nii inimeste kui deevade heaoluks ja hüvanguks tema antud virgumisdhammat õpetama.

Vesaakhapüha (*vesākha-pūjā*) ehk Buddhapäev (tavaliselt maikuu täiskuu päev). *vesākha* on aprilli keskpaigast mai keskpaigani kestva kuu nimetus. Sel päeval tähistatakse *vesākha* kuu täiskuu päeval aset leidnud kolme sündmust, milleks on Buddha sünd, virgumine ja parinibbaana ehk lõplik vaibumine (*parinibbāna*).

Eesti Theeravaada Sangha asutamise. Tähistatakse Eesti Theeravaada Sangha loomist, mis toimus 2014 aasta juunikuu täiskuu päeval.

Dhammapäev (*āsālhā-pūjā*) (tavaliselt juuli täiskuu päev). Sel päeval tähistatakse Buddha esimese õpetuse andmist viiele joogile. Üks joogidest, Kondañña, saavutas dhammat kuuldus mõistmise ja palus saada Buddha järgijaks, pannes nii aluse arija sanghale.

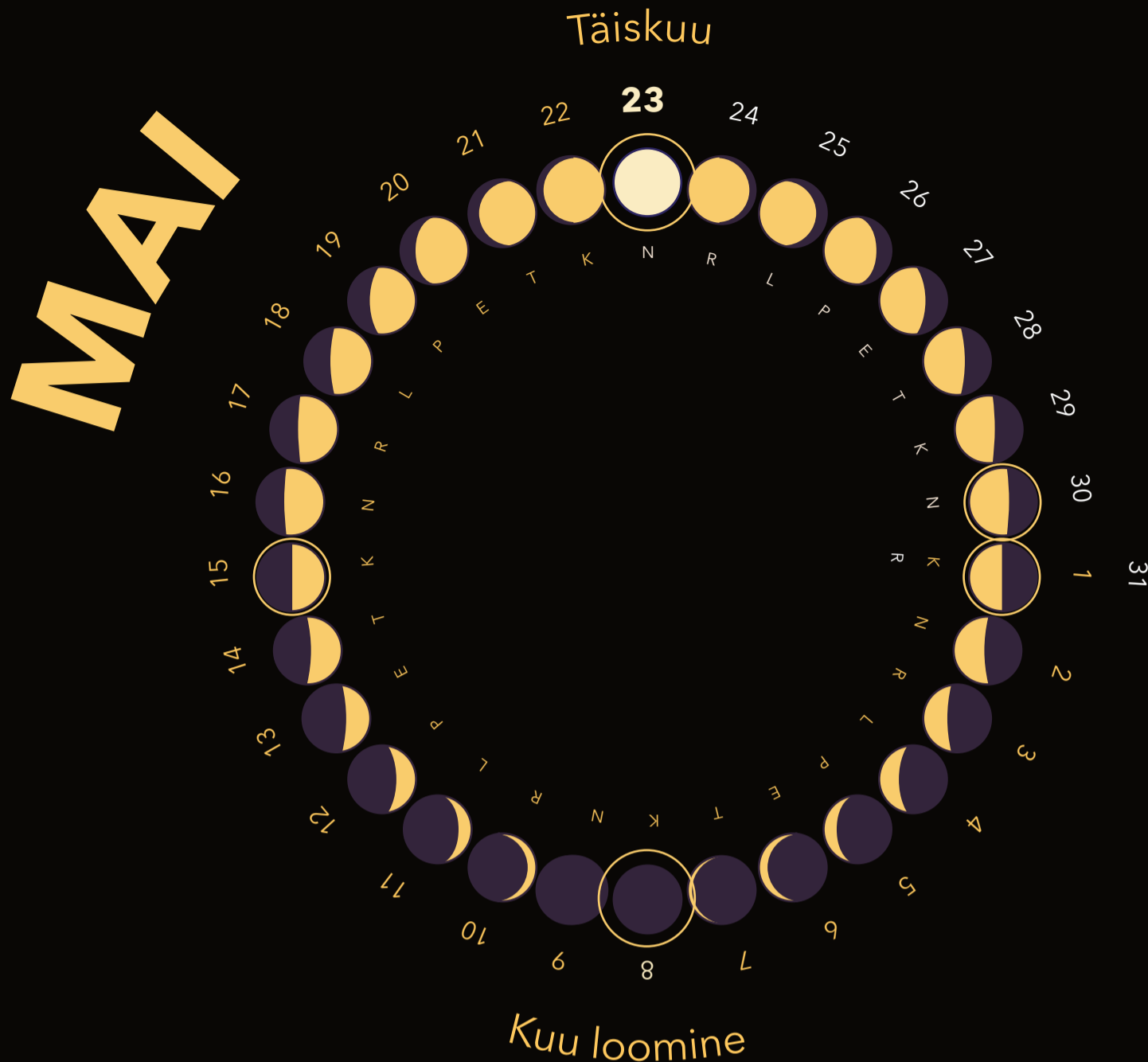
Samal päeval algab iga-aastane kolmekuuline *kattika-temāsikā* ehk vassa. Lühem vassa kestab kaks kuud, pikem neli kuud.

Rahulolupüha (*pavāraṇā-pūjā*) (kolmekuulise vassa korral oktoobri täiskuu päev). Tähistatakse vassa lõppu.

Rüü tseremoonia (*kaṭhina*). Toimub vassa lõpetamisele järgneval kuul, mil ilmikud kogunevad templisse rüü õmblemiseks sobilikku puuvillase kanga, almusnõu, raseerimisvahendite, eluaseme, toidu jm bhikkhudele vajalike tarvikute pidulikuks annetamiseks.

Hingamisteadlikkuse püha (*ānāpāna-sati-pūjā*) (tavaliselt novembris). Kord, ühe vassa lõppedes, oli Buddha bhikkhude meele arendamise praktikaga nii rahul, et julgustas neid jätkama retriiti ühe kuu võrra. Sellel täiskuu päeval, mil tähistatakse pikendatud neljakuulise retriidi (*kattikā-cātu-māsikā*) lõppemist, andis Buddha täpsed juhised hingamise teadlikkuse arendamiseks, mille võib leida „Hingamise teadlikkuse suttast“ (*Ānāpānasati-sutta* MN 118).

Mai

Juuni

E	T	K	N	R	L	P
			2	3	4	5
6	7		9	10	11	
13	14		16	17	18	19
20	21	22		24	25	26
27	28	29		31		

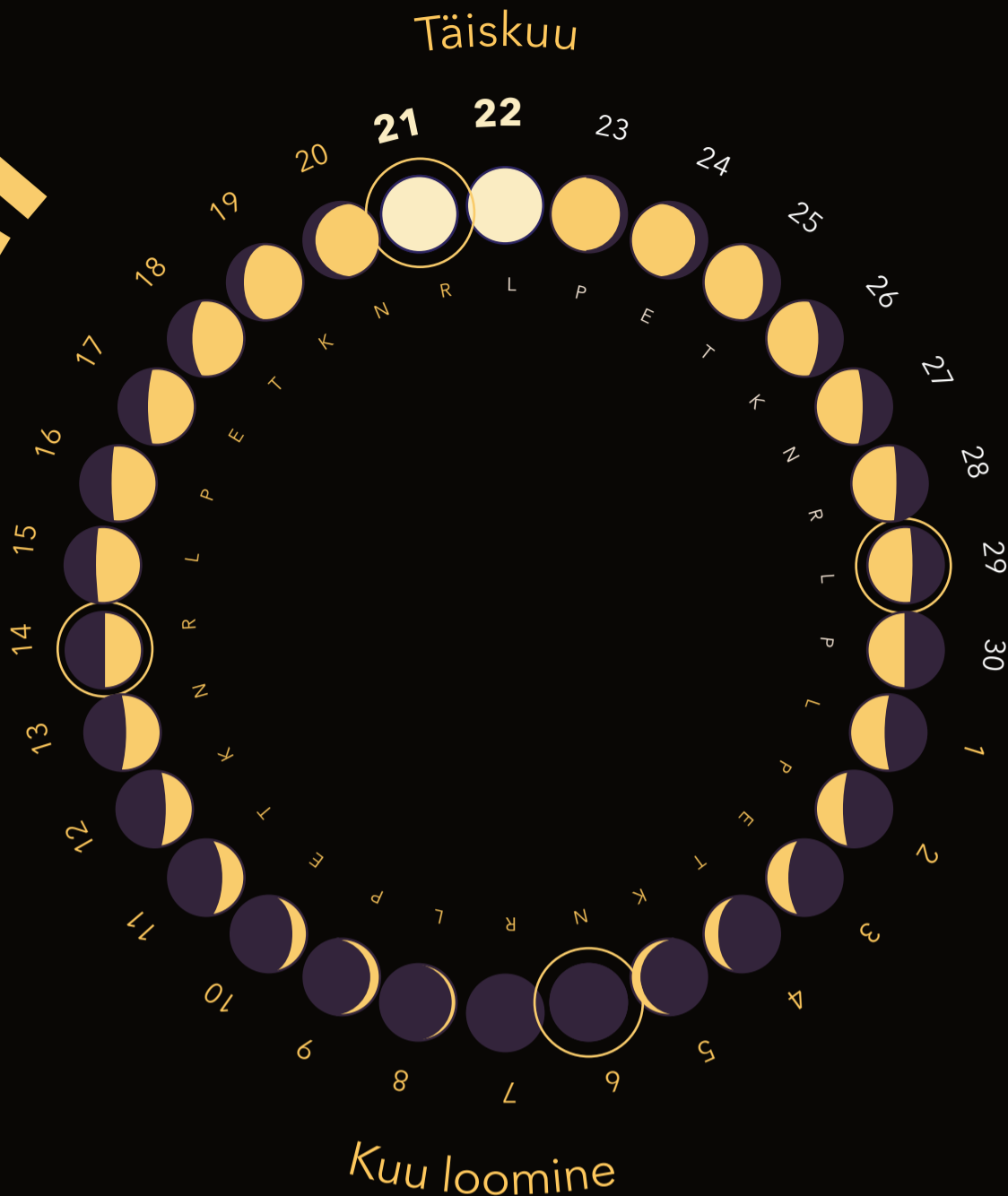
E	T	K	N	R	L	P
					1	2
3	4	5		7	8	9
10	11	12	13		15	16
17	18	19	20		22	23
24	25	26	27	28		30

Kevadpüha 1.
 Emadepäev 12.
 Vesaakapüha 23.

Kel pidevalt, päeval kui öösel,
 meel rõõmustab vägivallatuses;
 kes on sõbralik kõikide
 elusolendite suhtes,
 neil pole vaenu kellegi vastu.
 – mañibhaddasuttañ SN 10.4 –

JUUNI

Juuni

E	T	K	N	R	L	P
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Juuli

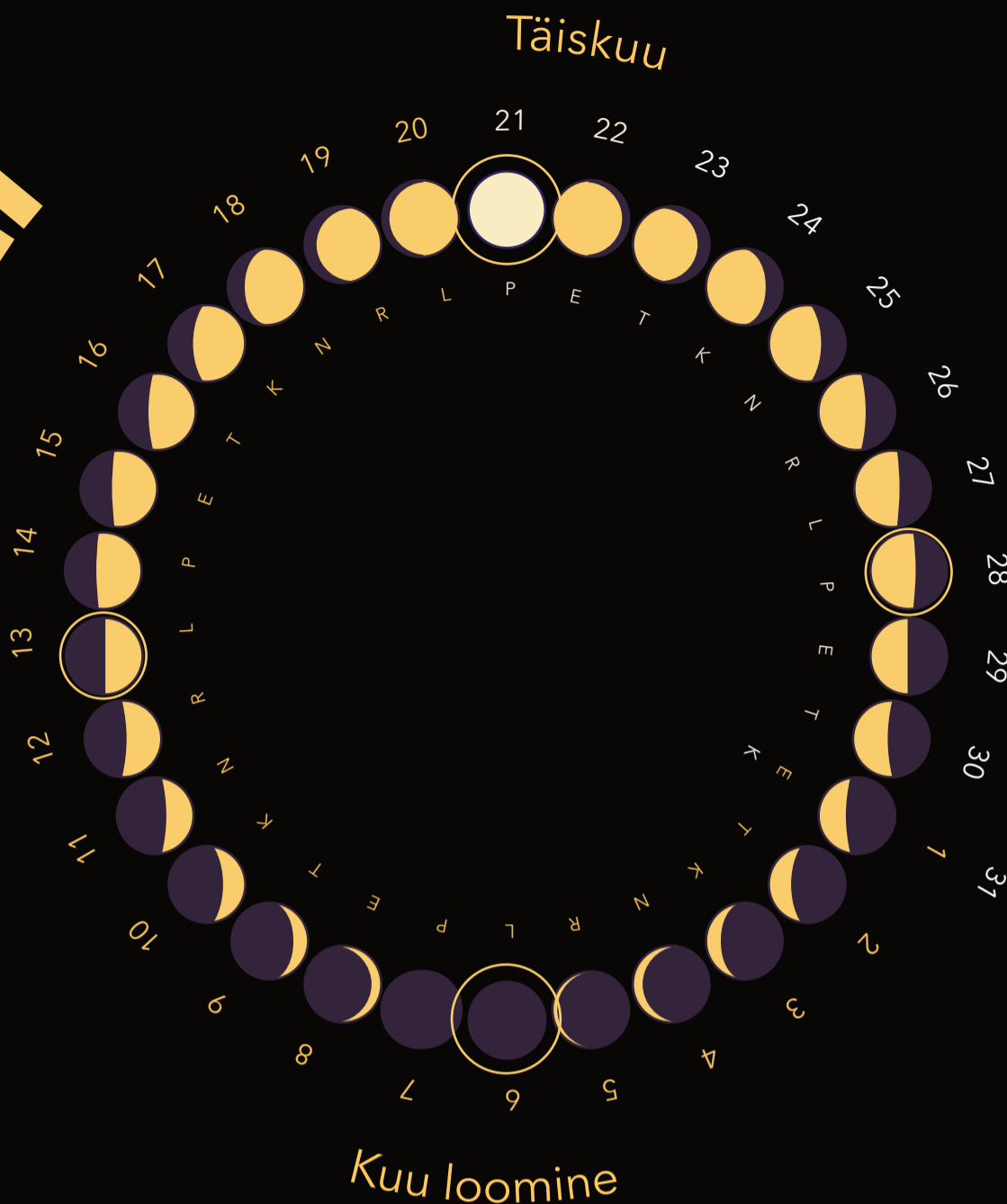
E	T	K	N	R	L	P
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

- Lastekaitsepäev 1.
- Eesti lipu päev 4.
- Võidupüha 23.
- Jaanipäev 24.
- Eesti Theeravaada Sangha asutamise tähistamine 29.
- Eesti Theeravaada Sangha asutamine 30.

Meeldiva vaatlemises viibija,
 kelle võimed on ohjamata,
 ja kes on söömisel mõõdutu,
 loid ning madala energiaga -
 sellest, tõepoolest, saab Māra jagu,
 nagu tuul jõuetust puust.
 – dhammapadapāḷi 7 –

JUULI

Juuli

August

E	T	K	N	R	L	P
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

E	T	K	N	R	L	P
			1	2	3	4
	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16
	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28
	29	30	31			

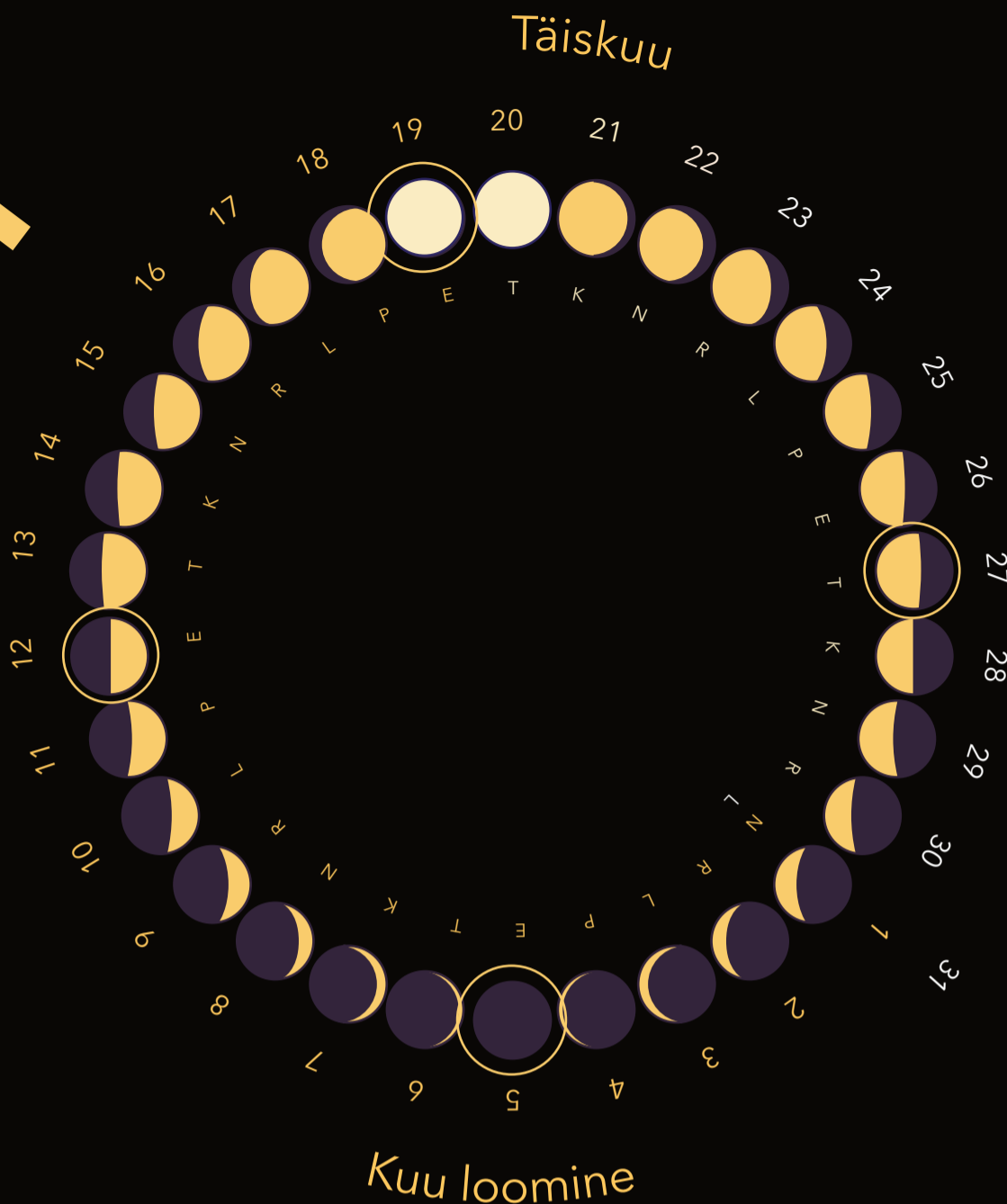
Dhammapäev 21.
Vassa algus 22.

**Hoolikus on tee surematusse,
hooletus on tee surma.
Hoolikad ei sure,
need, kes on hooletud,
on nagu surnud.**

– dhammapadapāḷi 21 –

AUGUST

August

September

E	T	K	N	R	L	P
			1	2	3	4
●	6	7	8	9	10	11
◐	13	14	15	16	17	18
◑	20	21	22	23	24	25
●	26	28	29	30	31	

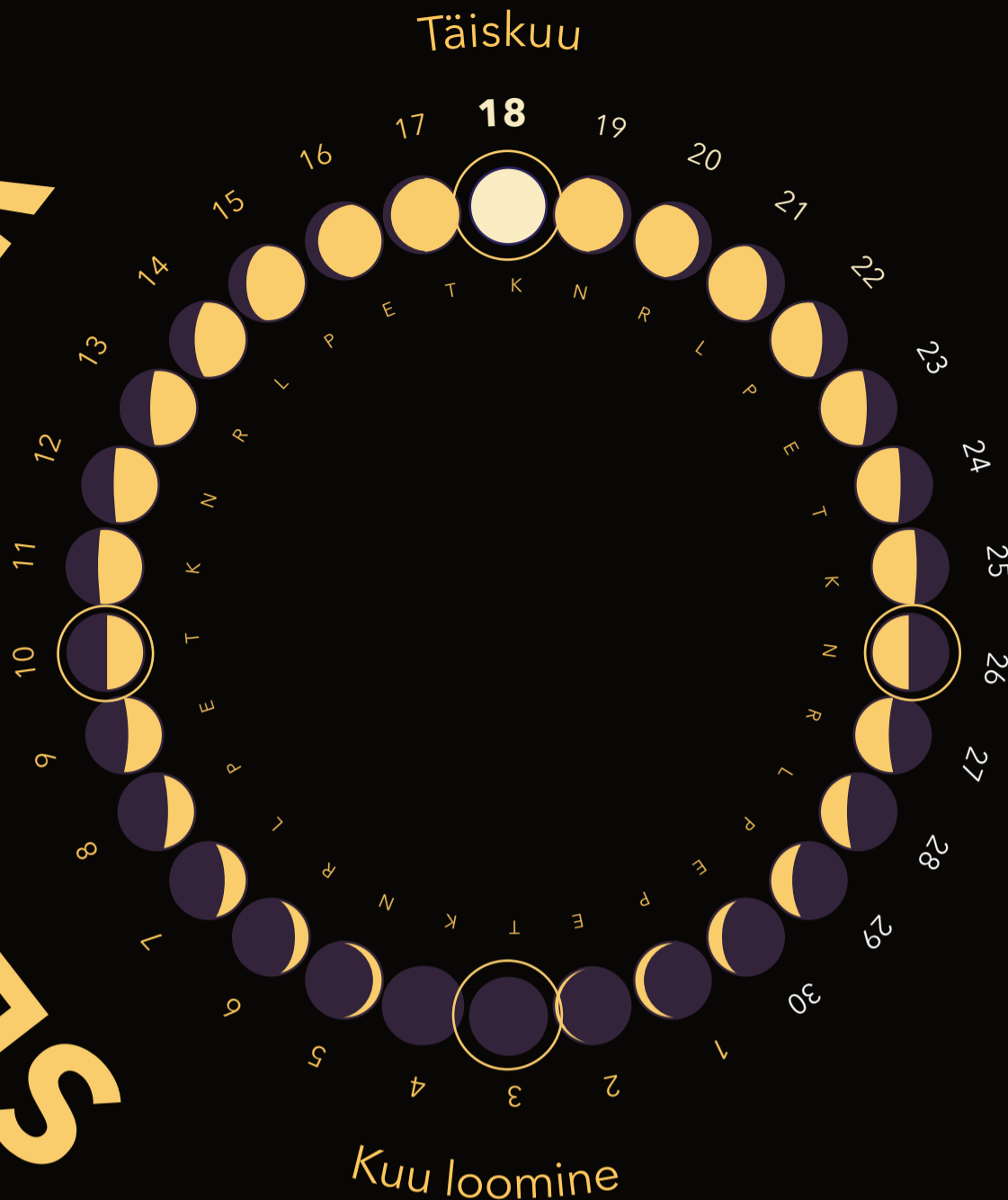
E	T	K	N	R	L	P
						1
2	●	4	5	6	7	8
9	◐	11	12	13	14	15
16	17	◑	19	20	21	22
23	24	25	◐	27	28	29
30						

Hilisema vassa
(pasuvassa) algus 19.
Taasiseseisvumispäev 20.

Need, visad džhaaid,
järjepidevalt ja jõuliselt pingutajad -
need arukad puudutavad nibbaanat,
kõrgeimat ikete rahunemist.
– dhammapadapāḷi 23 –

SEPTEMBER

September

E	T	K	N	R	L	P
						1
2	☉	4	5	6	7	8
9	☾	11	12	13	14	15
16	17	☽	19	20	21	22
23	24	25	☾	27	28	29
30						

Oktoober

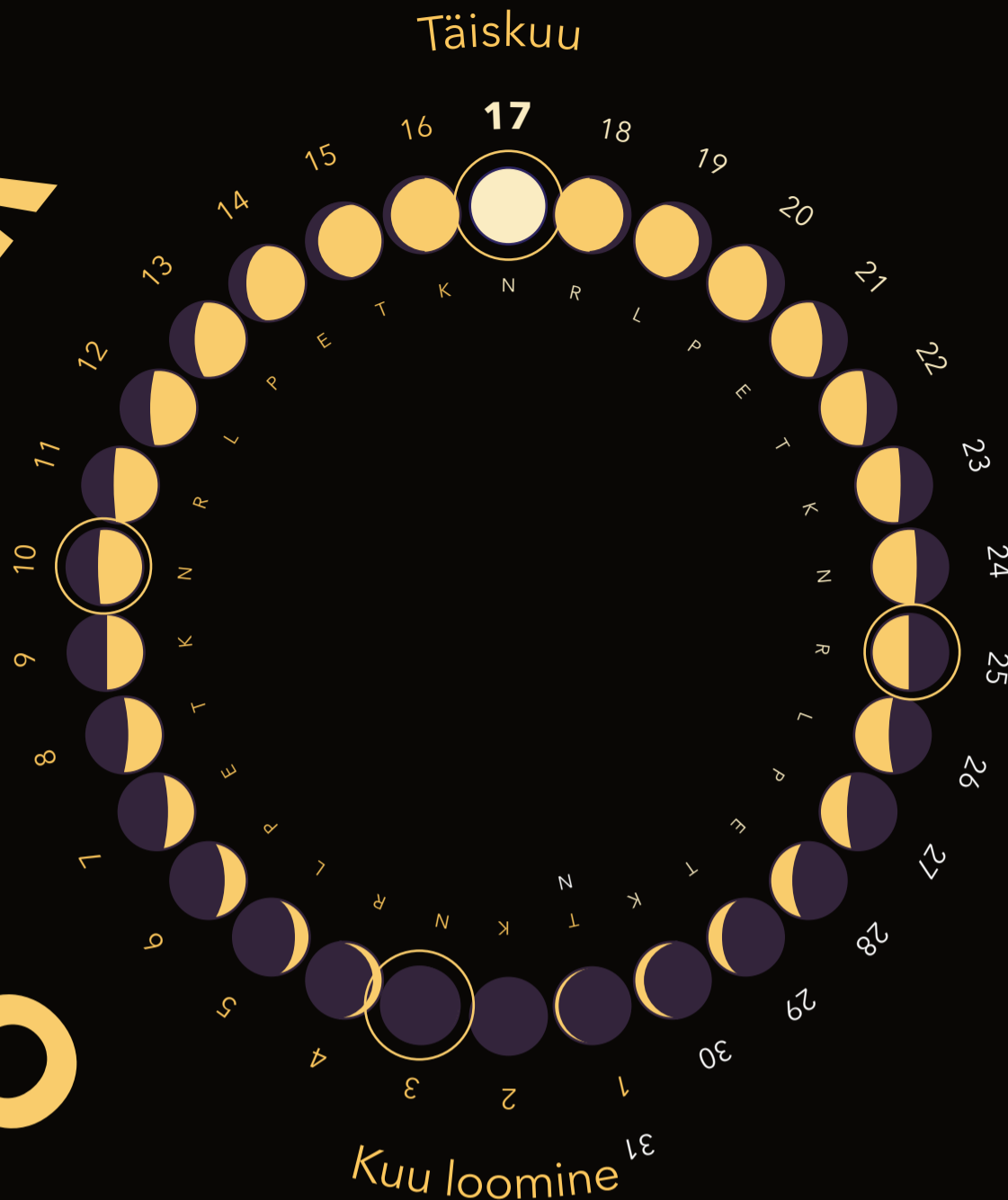
E	T	K	N	R	L	P
	1	2	☉	4	5	6
7	8	9	☾	11	12	13
14	15	16	☽	18	19	20
21	22	23	24	☾	26	27
28	29	30	31			

Vanavanemate päev 8.
Bhikkhuni sangha algus 18.

Pingutava, teadliku, puhaste tegude ja rahuliku käitumisega, meelt ohjava ning dhammas elava hoolika maine kasvab.
– dhammapadapāli 24 –

OKTOOBER

Oktoober

E	T	K	N	R	L	P
	1	2		4	5	6
7	8	9		11	12	13
14	15	16		18	19	20
21	22	23	24		26	27
28	29	30	31			

November

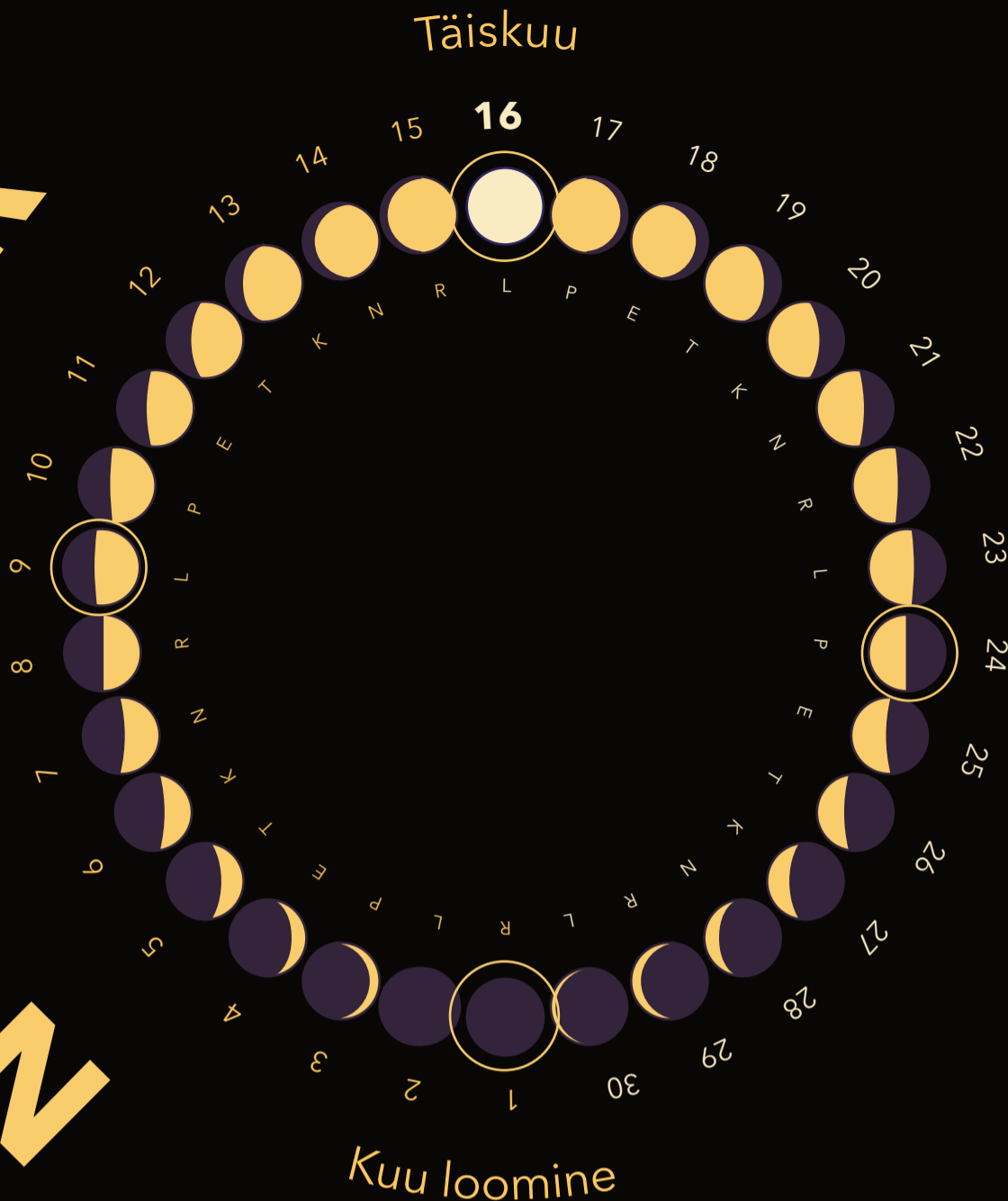
E	T	K	N	R	L	P
					2	3
4	5	6	7	8		10
11	12	13	14	15		17
18	19	20	21	22	23	
25	26	27	28	29	30	

Rahulolupüha 17.

Raske on ohjata kiirelt naudinguisse laskuvat teadvust. Teadvuse taltsutamine on hea, ohjeldatud teadvus toob õnne.
 – dhammapadapāḷi 35 –

NOVEMBER

November

E	T	K	N	R	L	P
				●	2	3
4	5	6	7	8	●	10
11	12	13	14	15	●	17
18	19	20	21	22	23	●
25	26	27	28	29	30	

Detsember

E	T	K	N	R	L	P
						●
2	3	4	5	6	7	●
9	10	11	12	13	14	●
16	17	18	19	20	21	22
●	24	25	26	27	28	29
●	31					

Isadepäev 10.
Hingamisteadlikkuse püha 16.

**Ebakindla teadvusega,
õiget dhammat teadmata,
usuta ja tarkuseta
ei saa täiuslikuks.**
– dhammapadapāli 35 –

DETSEMBER

Detsember

E	T	K	N	R	L	P
						●
2	3	4	5	6	7	◐
9	10	11	12	13	14	◑
16	17	18	19	20	21	22
◐	24	25	26	27	28	29
●	31					

Jaanuar

E	T	K	N	R	L	P
		1	2	3	4	5
6	◐	8	9	10	11	12
13	◑	15	16	17	18	19
20	21	◐	23	24	25	26
27	28	●	30			

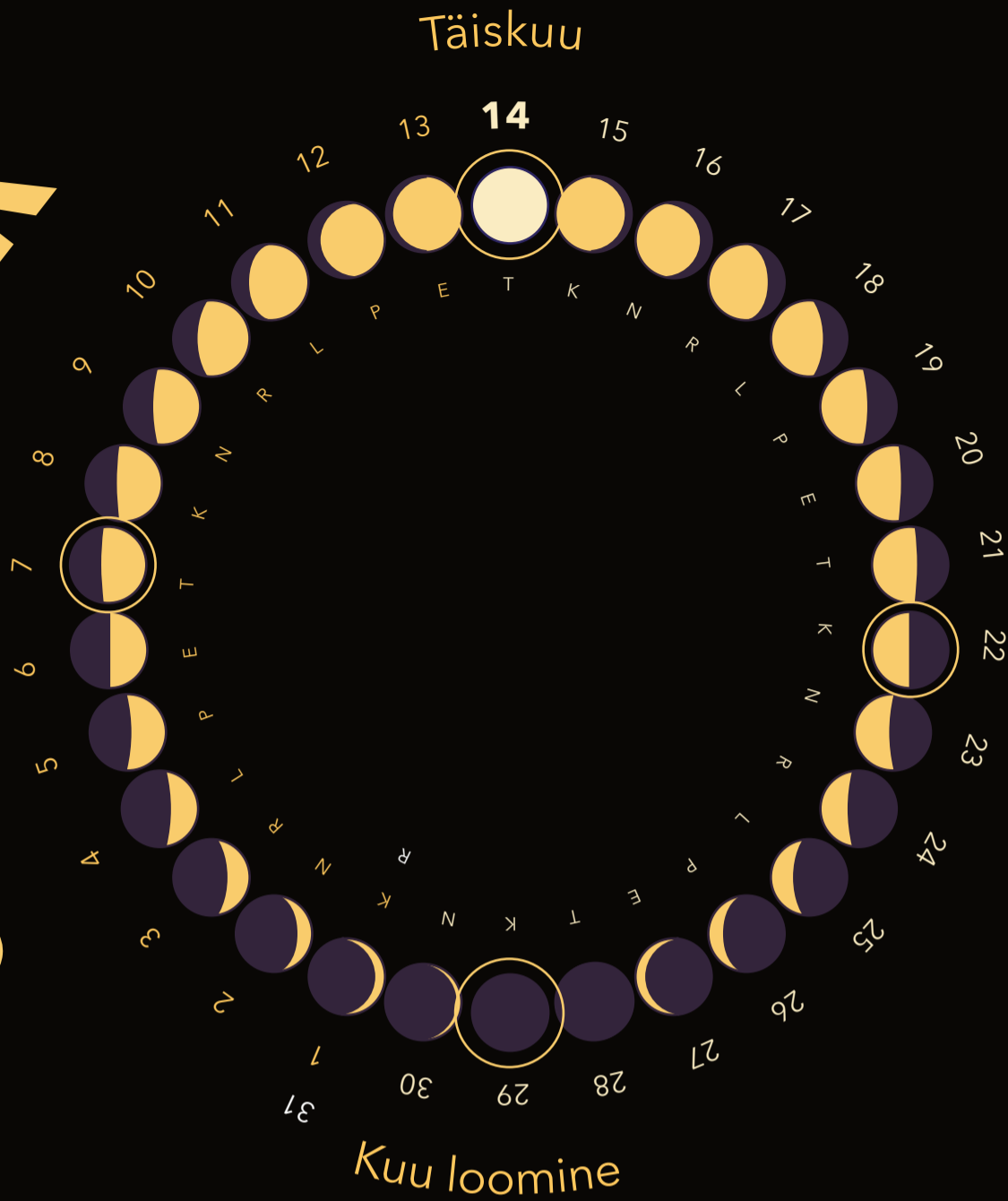
Jõululaupäev 24.
 Esimene jõulupüha 25.
 Teine jõulupüha 26.

Nagu nektarit joonud mesilane
 jätab lahkudes lille värvi ja
 lõhna kahjustamata,
 nõnda peaks tark mees
 külas kõndima.

- dhammapadapāli 49 -

JANUAR

Jaauuar

E	T	K	N	R	L	P
		1	2	3	4	5
6		8	9	10	11	12
13		15	16	17	18	19
20	21		23	24	25	26
27	28		30			

Veebruar

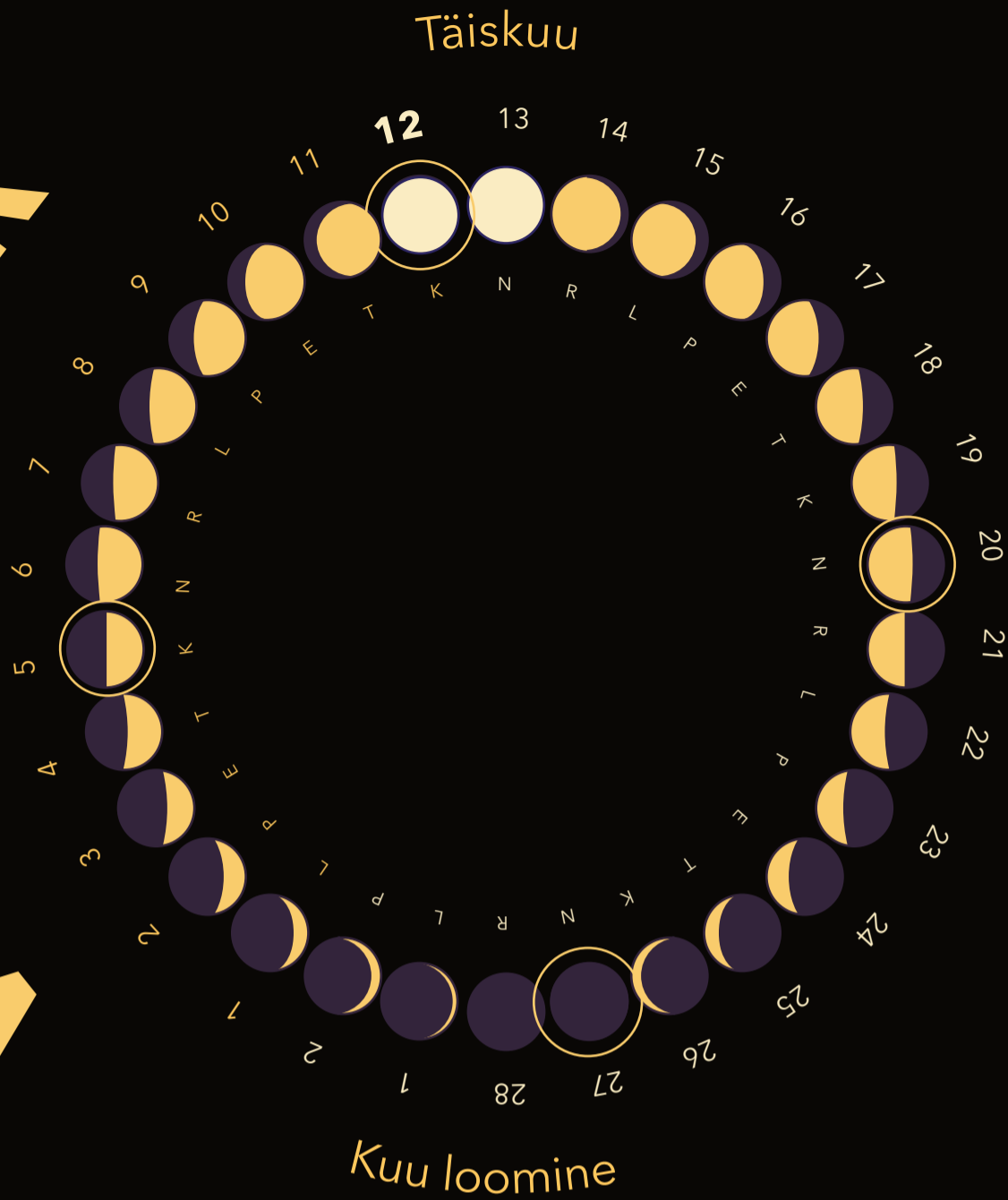
E	T	K	N	R	L	P
					1	2
3	4		6	7	8	9
10	11		13	14	15	16
17	18	19		21	22	23
24	25	26		28		

Uusaasta 1.

Ära vaata teise puuduseid
ega teise tehtut ja tegemata jäetut;
vaata ainult omaenda tehtut
ja tegemata jäetut.
– dhammapadapāli 50 –

VEEBRUAR

Veebruar

E	T	K	N	R	L	P
					1	2
3	4		6	7	8	9
10	11		13	14	15	16
17	18	19		21	22	23
	25	26		28		

Märts

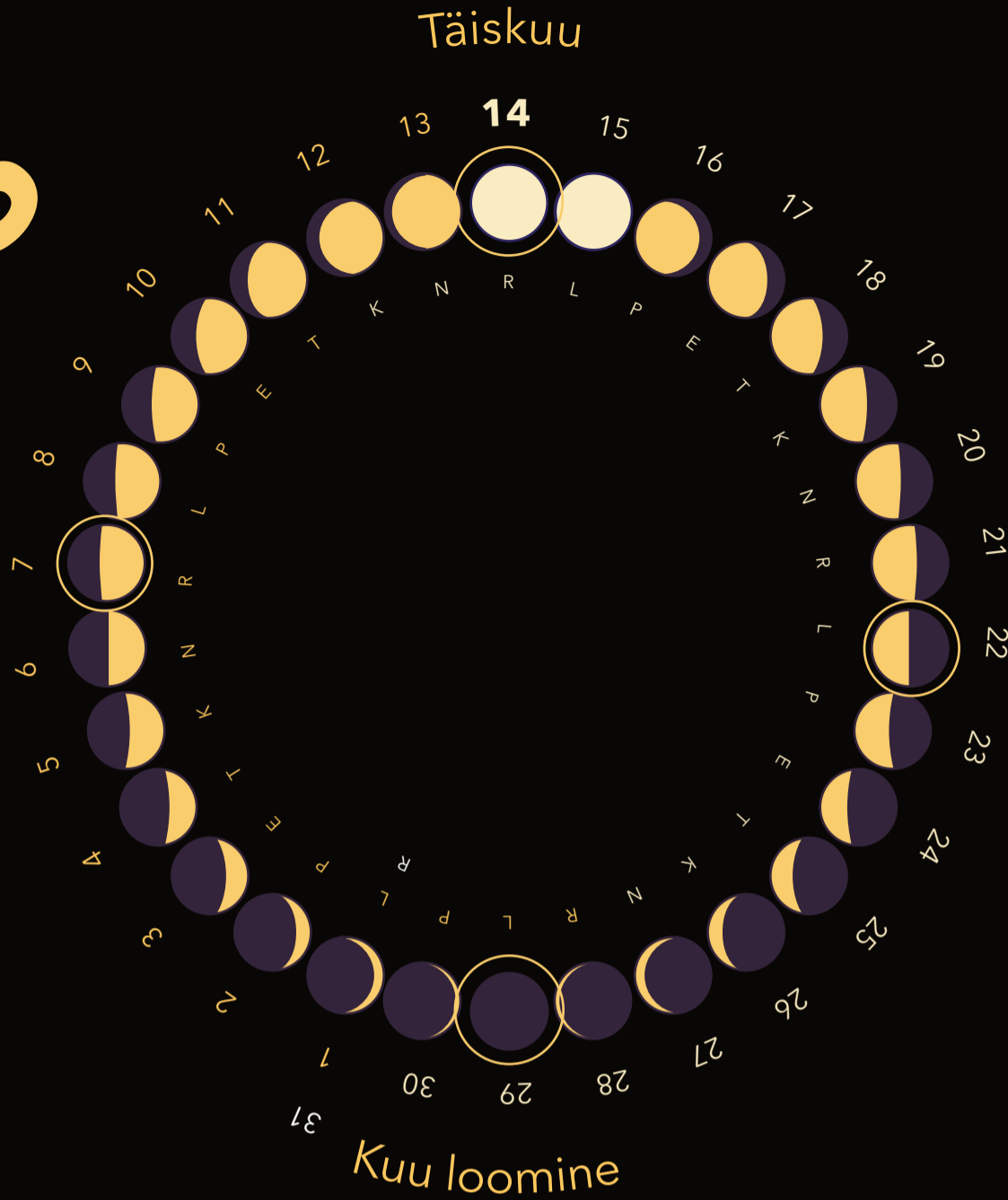
E	T	K	N	R	L	P
					1	2
3	4	5	6		8	9
10	11	12	13		15	16
17	18	19	20	21		23
24	25	26	27	28		30
						31

Täiskuupüha 12.
Iseseisvuspäev,
Eesti Vabariigi aastapäev 24.

Lapsikud ja arutud
käituvad endaga mittesõbrakult,
tehes kurje tegusid,
millel on mõrud viljad.
– dhammapadapāli 66 –

MÄRTS

Märts

Aprill

E	T	K	N	R	L	P
					1	2
3	4	5	6		8	9
10	11	12	13		15	16
17	18	19	20	21		23
24	25	26	27	28		30

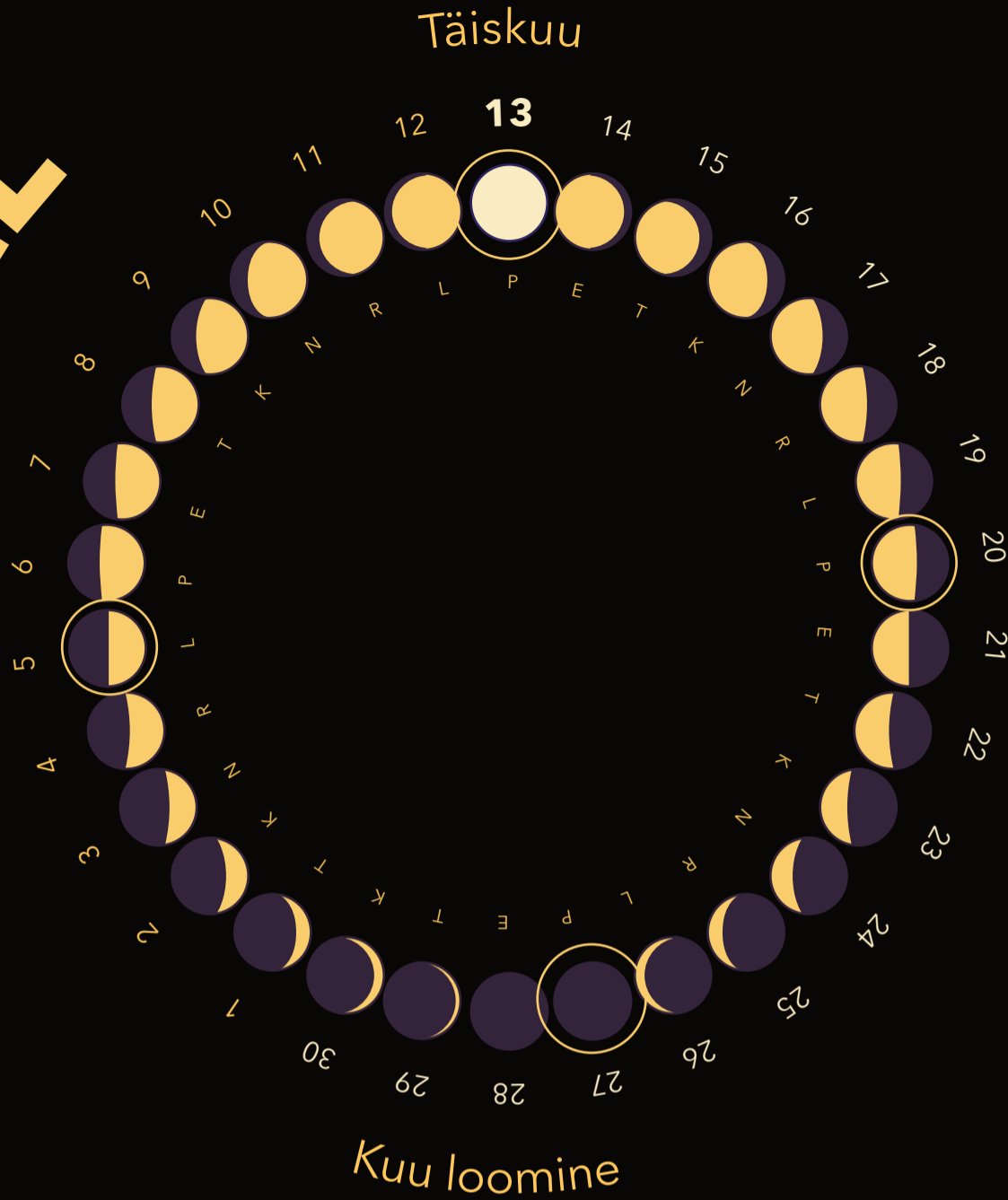
E	T	K	N	R	L	P
	1	2	3	4		6
7	8	9	10	11	12	
14	15	16	17	18	19	
21	22	23	24	25	26	
28	29	30				

31

**„Mesi!” mõtleb lapsik,
kuni kuri tegu pole küpsenud.
Kui kuri tegu on aga küpsenud,
langeb lapsik dukkhasse.
– dhammapadapāḷi 69 –**

APRILL

Aprill

E	T	K	N	R	L	P
	1	2	3	4		6
7	8	9	10	11	12	
14	15	16	17	18	19	
21	22	23	24	25	26	
28	29	30				

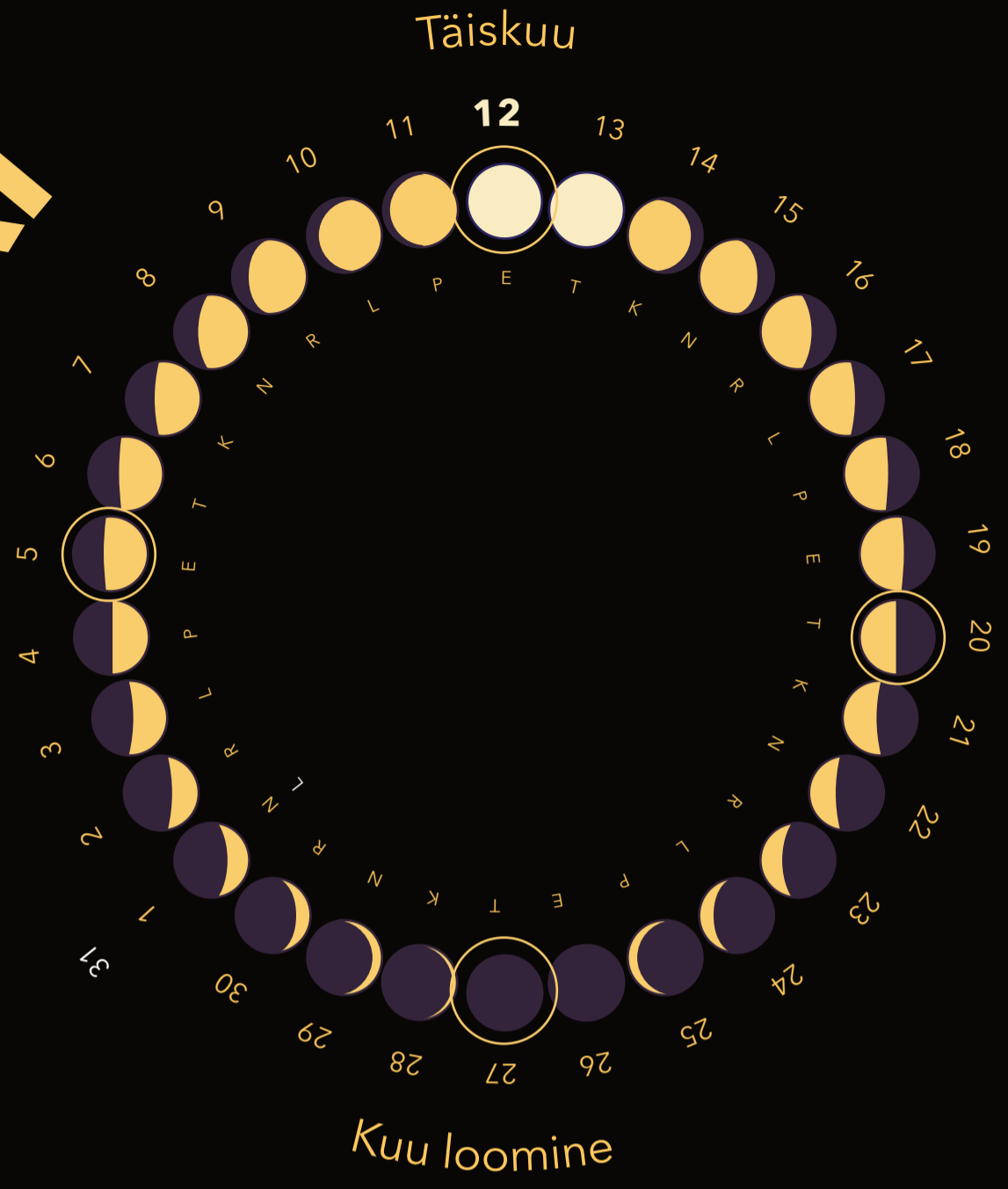
Mai

E	T	K	N	R	L	P
			1	2	3	4
		6	7	8	9	10
		13	14	15	16	17
19		21	22	23	24	25
26		28	29	30	31	

**Ei tõesti tehtud kuri tegu
koheselt vilja kannal,
nagu piimgi ei hapne hetkega;
hõõgudes järgneb see lapsikule,
nagu tuhaga kaetud tuli.**
– dhammapadapāḷi 71 –

MAI

Mai

Juuni

E	T	K	N	R	L	P
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

E	T	K	N	R	L	P
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Kevadpüha 1.
Vesaakapüha 12.
Emadepäev 18.

Dhammast rõõmu tundev
elab rõõmsalt, puhta meelega.
Tarka rõõmustab alati
arijate kuulutatud dhamma.
– dhammapadapāḷi 79 –